

ELEKTRON HÖKUMƏT BÜLLETENİ

NO: 38 • YANVAR 2017

Vətəndaş və dövlət qurumları
arasında yeni münasibətlər

www.e-gov.az

www.e-gov.az

 vaxta
qənaət

 rahat

 şəffaf

 əlverişli

4
səh.

Prezident İlham Əliyev “Bakutel 2016” sərgisi ilə tanış olub

Rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə dövlətimizin başçısına və xanımına sərgi barədə məlumat verdi.

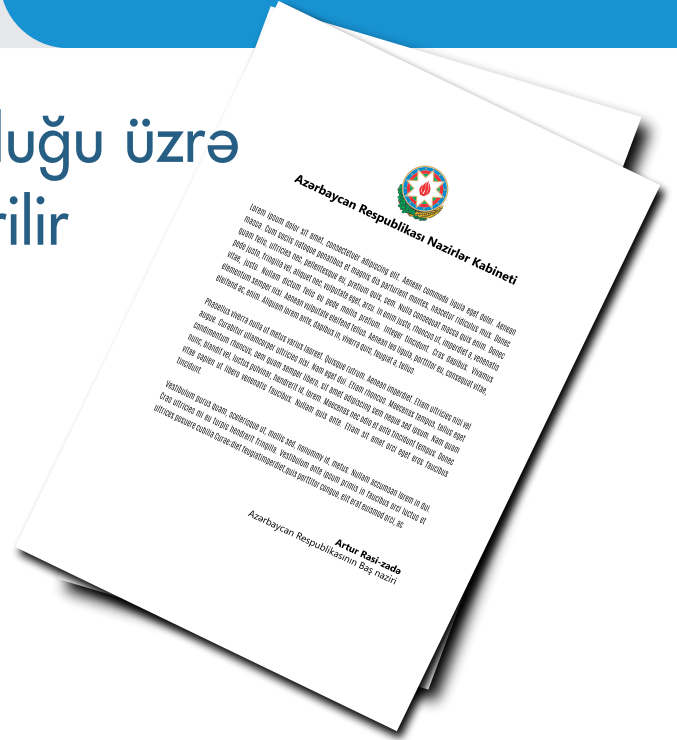
8
səh.

“Microsoft”un Azərbaycan nümayəndəliyi ilə müqavilə imzalanıb

Bu müqavilə elektron hökumətin inkişafında atılan ən mühüm addımlardan sayılır.

"Elektron hökumət" quruculuğu üzrə hüquqi baza möhkəmləndirilir

2016-cı ilin son rübü ərzində
"Elektron hökumət" infrastrukturunun
inkişafına yönəlik
aşağıdakı islahatlar aparılıb:

18 oktyabr 2016

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti 2013-cü il 23 oktyabr tarixli 3 nömrəli Fərman ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

18 oktyabr 2016

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti "Azərbaycan Respublikası Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində İnformasiya Texnologiyalarının İnkişafı Dövlət Fondu haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi haqqında" 2013-cü il 2 aprel tarixli 853 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

20 oktyabr 2016

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti "Poçt haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 30 sentyabr tarixli 316-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

24 noyabr 2016

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti "Elektron ipoteka" sistemi haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

24 noyabr 2016

"Elektron ipoteka" sistemi haqqında ƏSASNAMƏ Elektron sistemin "Elektron hökumət portalı"nda yaradılmasını nəzərdə tutur. Əsasnamə ilə "Elektron ipoteka" sisteminin məqsəd və fəaliyyət prinsipləri, texniki və texnoloji infrastrukturunu, elektron sistemin və operatorunun funksiyaları, təhlükəsizlik tədbirləri, sistemin fəaliyyətinin təşkili ilə bağlı bir sıra mühüm müddəalar öz təsdiqini tapıb.

6 dekabr 2016

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Bu Fərmana əsasən "Azərbaycan Respublikasında telekommunikasiya və informasiya texnologiyalarının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi" hazırlanmışdır.

“Elektron ipoteka” sistemi haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasında ipoteka kreditləşməsinin bəzi məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 22 iyun tarixli 940 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq qərara alıram:

1. “Elektron ipoteka” sistemi haqqında Əsasnamə” təsdiq edilsin (əlavə olunur).
2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
  - 2.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
  - 2.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti normativ hüquqi aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə

məlumat versin;

- 2.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
- 2.4. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
3. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.
4. “Azərbaycan İpoteka Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 noyabr 2016-cı il.

Prezident İlham Əliyevin “Bakutel 2016” XXII beynəlxalq telekommunikasiya və informasiya texnologiyaları sərgi və konfransının iştirakçılara məktubu

Hörmətli sərgi və konfrans iştirakçıları!

Sizi – “Bakutel 2016” XXII beynəlxalq telekommunikasiya və informasiya texnologiyaları sərgi və konfransının iştirakçıları Bakı şəhərində ürəkdən salamlayıram, hər birinizə gələcək işlərinizdə uğurlar diləyirəm.

Xəzəratrafı regionda telekommunikasiya və informasiya texnologiyaları üzrə ən nüfuzlu tədbirə çevrilmiş bu əhəmiyyətli sərgi və konfrans, bir qayda olaraq, ölkəmizin, eləcə də dünyanın bir sıra dövlətlərinin və aparıcı şirkətlərin yüksək texnologiyalar sahəsində ən son nailiyyətlərini təqdim edildiyi məkan rolunu oynayır.

Bu gün davamlı tərəqqi dövrünü yaşayan Azərbaycanda yüksək texnologiyalar sahəsinin inkişafı prioritet istiqamət kimi

müəyyənləşdirilmişdir. Müasir texnologiyalardan lazımcına yararlanmaq üçün ölkəmizdə əlverişli şərait yaradılmış, cəmiyyətin gündəlik həyat fəaliyyətinin tərkib hissəsi olan internetə yüksəksürətli çıxış və ondan sərbəst istifadə imkanı təmin edilmişdir. Hazırda rəqəmli televiziya yayımı həyata keçirilməkdədir. Dövlət idarəçiliyində müasir metodlar və texnoloji yeniliklər sayəsində “Elektron hökumət” sisteminin tətbiqi genişlənməmişdir.

Texnologiya parklarının fəaliyyətə başlaması, qabaqcıl texnologiyaların bütün sahələrdə tətbiqi, istehsal və investisiya-yönümlü innovativ layihələrə dövlət dəstəyi, o cümlədən gücəzətlə maliyyə təminatı respublikamızda təşəkkül tapmaqda olan startapların inkişafına, gənclərin təşəbbüskarlığının artmasına və nəticə etibarilə iqtisadiyyatımızın dinamik yüksəlişinə xidmət göstərir.

“Azerspace-1” və “Azersky” peykləri dünya kosmik ailəsində ölkəmizin layiqli yer tutmasını təmin etmişlər, eyni zamanda, regionun peyk xidmətləri ilə təchizatında da onların mühüm rolu vardır. Ümidvaram ki, növbəti telekommunikasiya peykimiz “Azerspace-2”-nin orbitə çıxarılması Azərbaycanda kosmik sənayenin inkişafında yeni mərhələnin təməlini qoyacaqdır.

İnanıram ki, sərgi və konfrans çərçivəsində keçirəcəyiniz səmərəli görüşlər, müzakirə edəcəyiniz aktual məsələlər yeni təşəbbüslərin meydana çıxmasına və gerçəkləşməsinə, qarşılıqlı əlaqələrin daha da dərinləşməsinə öz töhfəsini verəcəkdir.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 28 noyabr 2016-cı il.

Prezident İlham Əliyev “Bakutel 2016” sərgisi ilə tanış olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev
və xanımı Mehriban Əliyeva XXII Azərbaycan Beynəlxalq Telekommunikasiya və
İnformasiya Texnologiyaları sərgisi - “Bakutel 2016” ilə tanış olublar.

**Rabitə və yüksək texnologiyalar naziri
Ramin Quluzadə dövlətimizin başçısına və
xanımına sərgi barədə məlumat verdi.**

Bildirildi ki, sərgidə dünyanın 18 ölkəsindən 200 şirkət iştirak edir. Bu ilki sərgidə 9 ölkə - Avstriya, Belarus, İran, İtaliya, Fransa, Niderland, Sloveniya, Türkiyə və Xorvatiya milli stendlərdə öz ölkələrinin aparıcı şirkətləri ilə yanaşı, həm Azərbaycan, həm də bütün Xəzəryanı region üçün innovativ layihələr, eləcə də İKT sahəsində məhsul və xidmətlərini təqdim edir. Sərgidə bu il debütantların sayı iştirakçıların ümumi sayının 30 faizini təşkil edir.

Dövlətimizin başçısına Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyindəki qurumların və müəssisələrin stendlərinin cəmləşdiyi ümumi pavilyon barədə məlumat verildi. **Qeyd edildi ki, 2012-ci ildən fəaliyyətə başlayan “Elektron hökumət” portalı artıq özündə 89 qurumun elektron xidmətlərini birləşdirir. Hazırda portal vasitəsilə 418 növ elektron xidmət göstərilir. İndiyə qədər “Elektron hökumət” portalı vasitəsilə müraciət edənlərin sayı 34 milyonu ötürüb. Ümumi xidmətlərə müraciət sayınının 46 faizi bu ilin 11 ayında qeydə alınıb. Gündəlik müraciətlərin sayı isə 50 mindən çoxdur. Artıq mobil telefon vasitəsilə də portaldakı xidmətlərdən istifadə etmək mümkündür. Portalın elektron ödəmə sistemi də yaradılıb. Bu günədək 100 mindən artıq “elektron imza” istifadəyə verilib və yaxın müddətdə hər bir vətəndaşa təqdim ediləcək yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqəsi elektron imza sertifikatı ilə təmin olunacaq.**

Sonra Prezident İlham Əliyevə ölkəmizə məxsus ilk regional Data Mərkəzi barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, TIER III beynəlxalq sertifikatlı müasir dünya standartlarına cavab verən yeni yaradılmış “bulud” texnologiyası əsasında regionda ilk olan Data Mərkəzi artıq istismara tam

hazırdır. Mərkəzin istifadəyə verilməsini şərtləndirən sertifikatlaşdırma prosesi uğurla tamamlandı. Data Mərkəzi Azərbaycanda İKT sahəsinin inkişafını, həm də ölkənin informasiya sistemlərinin qlobal informasiya məkanına inteqrasiyasını sürətləndirəcək, innovasiyaya şərait yaradacaq və dövrümüzün ən müasir texnologiyası hesab olunan bulud texnologiyalarının dövlət və özəl sektora inteqrasiyasına təkan verəcək.

Burada rabitə və telekommunikasiya sahəsində həyata keçirilən işlər barədə də geniş məlumat verilir.

Qeyd olundu ki, respublika üzrə magistral və lokal şəbəkənin müasir standartlarla yenidən qurulması üçün “Milli genişzolaqlı şəbəkə” layihəsinin icrasına başlanılıb. Layihə çərçivəsində 8 min 150 kilometr magistral və 70 min kilometrə qədər abunə xətlərinin çəkilməsi və nəticədə 1600-dək yaşayış məntəqəsinin yeni nəsil İP şəbəkəsinə qoşulması planlaşdırılır ki, bu da hər kəsin genişzolaqlı internet xidmətlərindən istifadə edə bilməsinə və xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərait yaradacaq.

Yeni yaradılan “Şəbəkə” xidmət mərkəzlərinin stendində məlumat verildi ki, rabitə xidmətlərinin bir mərkəzdən göstərilməsi məqsədilə ilk olaraq Bakı şəhərində çoxfunksiyalı xidmət mərkəzlərinin qurulması üzrə işlərə başlanılıb. Bu şəbəkə vasitəsilə Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən bütün xidmətlərin vahid mərkəzdən göstərilməsi planlaşdırılır ki, bununla da əhalinin telekommunikasiya, internet, poçt və digər rabitə xidmətlərindən istifadəsinə geniş imkanlar yaradılacaq, həmin xidmətlərdən istifadə zamanı vaxt itkisinin qarşısı alınacaq.

Sonra dövlətimizin başçısına innovativ ideyalara, intellektual sahibkarlıq subyektlərinə və startapçılara göstərilən dəstək və yaradılan şərait barədə məlumat verildi. Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində İnformasiya Texnologiyalarının İnkişafı Dövlət Fondunun keçirdiyi qrant müsabiqələrinə ümumilikdə 600-ə yaxın innovativ və tətbiqi elmi-texniki layihə təqdim olunub ki, onlardan da 100-nə qrant ayrılıb. Qrant alan startapçıların bir çoxu sərgidə öz məhsul və xidmətlərini təqdim edirlər.

"Azerkosmos" ASC-nin stendi ilə tanışlıq zamanı Prezident İlham Əliyevə məlumat verildi ki, ölkəmizin ilk telekommunikasiya peyki olan "Azerspace-1" üzərindən 44 televiziya və 14 radio kanalı yayımlanır. 2013-cü ilin iyunundan etibarən kommersiya fəaliyyətinə başlayan "Azerspace-1" vasitəsilə dünyanın 18 ölkəsindəki müştəri bazası ilə peykin tutumlarının 75 faizinin ödənişli əsaslarla satışına nail olunub. Yer səthinin məsafədən müşahidə peyki olan "Azersky"ın yerüstü avadanlığı Əsas Yerüstü Peyk İdarəetmə Mərkəzində quraşdırılıb. Yeni yerüstü stansiya peykdən təsvirlərin daha sürətli və etibarlı şəkildə birbaşa alınmasını mümkün edib. Bu ilin sentyabrından "Azerspace-1" peyki ilə yanaşı, "Azersky" peyki də tamamilə yerli mütəxəssislər tərəfindən idarə olunur. Artıq ölkəmizdəki bir sıra dövlət orqanları və özəl qurumlar ilə peyk təsvirlərinin satışına dair müqavilələr imzalanıb, yerli bazarla yanaşı, xaricdə satışların artırılması məqsədilə intensiv danışıqlar aparılır. Bildirildi ki, "Azerspace-2" ikinci telekommunikasiya peykinin SSL şirkəti tərəfindən istehsalı və "Ariannespace" şirkəti tərəfindən orbitə çıxarılması üzrə müqavilələr imzalanıb.

Prezident İlham Əliyev "Azərpoçt"un stendinə də baxdı. Bu qurumun 2 ofisi "Şəbəkə" üçün rekonstruksiya edilib və bu mərkəzlərdə istifadə olunan bütün proqram təminatı yerli mü-

təxəssislər tərəfindən hazırlanıb. Telekommunikasiya və poçt xidmətlərindən başqa, aviabiletlərin satışının təşkilinin də nəzərdə tutulduğu bu mərkəzlərdə vətəndaşlara yüksək xidmət göstərilir.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Sloveniyanı, Belarusu, Niderlandı, Çini və digər ölkələri təmsil edən stendlərlə tanış oldular.

Sonda Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva "Baku Ekspo Mərkəzi"nin foyesində ölkədə rabitə və poçt sahəsinin ayrı-ayrı dövrlərini əks etdirən fotoqalereyaya baxdılar.

Prezident İlham Əliyev "Bakutel 2016" sərgisində

"EGOV AR" tətbiqini yükləyin və şəkli skan edin.

Ətraflı məlumat: www.e-gov.az/egovar

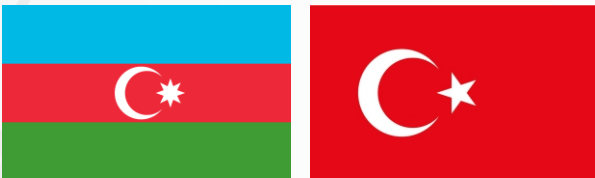

“Bakutel 2016” sərgi-konfransı çərçivəsində əməkdaşlıq memorandumları imzalandı

Azərbaycan Beynəlxalq
Telekommunikasiya və İnformasiya
Texnologiyaları –“Bakutel 2016”
Sərgi-Konfransı çərçivəsində Rabitə və
Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin
Məlumat Hesablama Mərkəzi (MHM) ilə
Belarusiyanın “Geoinformasiya
idarəetmə sistemləri” holdinqinin
idarə şirkəti “AGAT-idarəetmə sistemləri”
Açıq Səhmdar Cəmiyyəti arasında
əməkdaşlıq haqqında Anlaşma
Memorandumu imzalanır.

Belarusun “AGAT-idarəetmə sistemləri” ASC-nin adından
direktorun birinci müavini Qoryaço Dmitriy Qenrixoviç və
Azərbaycan Respublikasının Rabitə və Yüksək Texnologiyalar

Bununla yanaşı, Azərbaycan
Respublikasının Rabitə və Yüksək
Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat
Hesablama Mərkəzi, Türkiyə elmi və
texnoloji araşdırma qurumu informatika
və məlumat təhlükəsizliyi yüksək
texnologiyalar üzrə araşdırma mərkəzi
(TÜBİTAK BİLGEM) və Hava Elektronik
Sanayi ve Ticaret A.Ş. (HAVELSAN)
şirkətləri arasında da Anlaşma
Memorandumu imzalandı.

Sazişə əsasən, Türkiyənin HAVELSAN və TÜBİTAK BİLGEM
dövlət şirkətləri Azərbaycan Respublikası Rabitə və Yüksək
Texnologiyalar Nazirliyi Məlumat Hesablama Mərkəzinin Açıq
Açar İnfrastrukturunun (PKI) inkişaf etdirilməsi istiqamətində
əməkdaşlıq etmək arzusunda olduqlarını bildirdilər və tərəflər

Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzinin adından direktoru
Əsədov Elnar Tahir oğlu arasında innovasiya texnologiyaları və
kadrların hazırlanması sahəsində əməkdaşlığın möhkəmlən-
dirilməsinin və inkişaf etdirilməsinin vacibliyini nəzərə alaraq
Anlaşma Memorandumu imzalandı.

Beş il müddətində qüvvədə olan bu sazişə uyğun olaraq
birgə əməkdaşlıq çərçivəsində tərəflər arasında imkanların bir-
ləşdirilməsi, kadrların hazırlanması üçün zəruri infrastrukturun
yaradılması, ölkələrarası perspektivli innovasiya layihələrinin
birgə inkişaf etdirilməsi və tətbiqi, avtomatlaşdırılmış idarəetmə
sistemlərinin hazırlanması və s. kimi çox əhəmiyyətli müddəalar
icra ediləcək.

bu istiqamətdə 3 (üç) il müddətinə qüvvədə olacaq müddəalara
imza atdılar.

Tərəflər öz fəaliyyət sahələrini nəzərə alaraq imkan və
bacarıqlarını birləşdirmək yolu ilə layihələr çərçivəsində daha
məhsuldar işləyə biləcəkləri məsələsində ümumi fikrə gəldilər.

Bu Memorandum çərçivəsində xarakterizə edilən layihə-
lərdə HAVELSAN və TÜBİTAK BİLGEM konsorsium ortağı, MHM
isə digər tərəfdaşı funksiyasında çıxış edir.

Qeyd edək ki, sərgiyə qatılan Moldavanın İnformasiya
Texnologiyaları nazirinin müavini cənab Vitaliy Çolakla da
MHM-in xidmətləri barədə əməkdaşlıq əlaqələri müzakirə
olunub.

Ukraynalı mütəxəssislərlə "Elektron hökumət" sahəsində gələcək əməkdaşlıq müzakirə olunub

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyində Azərbaycanın "Elektron hökumət" formalaşdırılması üzrə təcrübəsi ilə tanış olmaq üçün ölkəmizə səfər etmiş Ukrayna nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib. Ukraynanın Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Aleksandr Mişenko görüşdə iştirak edib.

Ukraynanın Elektron Hökumət Agentliyinin sədr müavini Aleksey Viskubun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti səfər zamanı "Elektron hökumət" portalının fəaliyyətinin təşkili, "elektron imza"nın tətbiqi, həyata keçirilmiş layihələr barədə ölkəmizdəki təcrübə ilə əyani tanış olacaqlar.

Nazir müavini Elmir Vəlizadə görüşdə Azərbaycanın "Elektron hökumət" təcrübəsi barədə qonaqlara məlumat verib. Görüşdə qarşılıqlı əməkdaşlıq barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Daha sonra qonaqlar "Elektron hökumət" portalının operatoru olan Məlumat Hesablama Mərkəzinin mütəxəssisləri ilə görüşüblər. Elektron xidmətlərin genişləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən işlər, "elektron imza" infrastrukturu, əldə olunan nəticələr və gələcək perspektivlər barədə qonaqlara ətraflı məlumat verilib. "www.e-gov.az" portalı ilə bağlı qonaqları maraqlandıran suallar ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

AGAT
СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ

TÜBİTAK
BİLGEM

HAVELSAN

Məlumat Hesablama Mərkəzinin
"AGAT", "TÜBİTAK BİLGEM", "HAVELSAN" şirkətləri ilə
Anlaşma Memorandumu.

"EGOV AR" tətbiqini yükləyin və şəkli skan edin.

Ətraflı məlumat: www.e-gov.az/egovar

“Microsoft” un Azərbaycan nümayəndəliyi ilə müqavilə imzalanıb

Məlumat
Hesablama
Mərkəzi

Microsoft

“Elektron hökumət” portalının və Milli Sertifikat Xidmətləri Mərkəzinin operatoru olan Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzi ilə “Microsoft” un Azərbaycan nümayəndəliyi arasında müqavilə imzalanıb.

Müqaviləni Məlumat Hesablama Mərkəzinin direktoru Elnar Əsədov və “Microsoft” un Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbəri Sərxan Həşimov imzalayıblar.

Müqavilə “Azərbaycan Respublikasında yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqəsinin tətbiqi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamının 2-ci hissəsinə əsasən “Azərbaycan Respublikasında yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqələrinə elektron imza sertifikatlarının daxil edilməsi üçün Açıq Açar İnfrastrukturunun (PKİ) qurulması” layihəsi çərçivəsində

imzalanıb.

Qeyd edək ki, İKT sahəsində son illərin ən böyük layihələrindən sayılan yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqəsi ölkəmizdə bütün vətəndaşları elektron imza sertifikatı ilə təmin edəcəkdir. Bu elektron şəxsiyyət vəsiqəsinin əsas üstünlüyü vətəndaşın elektron xidmətlərdən istifadə rahatlığını təmin etməklə məmnunluğunu artırmaqdır.

Bu müqavilə “Elektron hökumət” in inkişafında atılan ən mühüm addımlardan sayılır.

 Microsoft

Məlumat Hesablama Mərkəzi
“Microsoft” şirkəti ilə müqavilə imzaladı.

“EGOV AR” tətbiqini yükləyin və şəkli skan edin.

Ətraflı məlumat: www.e-gov.az/egovar

"ITU Telecom World 2016" beynəlxalq sərgisində Azərbaycan pavilyonu təşkil edilmişdir

Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının (BTİ) təşkilatçılığı ilə Tailandın paytaxtı Banqkok şəhərində "ITU Telecom World 2016" beynəlxalq sərgi və konfransı keçirildi

**Global ICT community
gathers for
ITU Telecom World 2016**

Ənənəvi tədbirin keçirilməsində əsas məqsəd inkişaf etməkdə olan ölkələrin telekommunikasiya infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə diqqət çəkmək, rabitə sisteminin geniş diapazonunu təmin edən dünya standartlarını müəyyən etmək idi. Həmçinin tədbirdə təbii fəlakətlərin azaldılması, iqlim dəyişikliyi və kibertəhlükəsizliyin gücləndirilməsi kimi dövrün global problemləri həll edilirdi.

"ITU Telecom World 2016" İKT sektoru iştirakçılarının toplanacağı ən böyük məkandır. Müxtəlif ölkələrin nümayəndələrinin uyğun şəraitdə, müvafiq zamanda baş tutan bu həlledici görüşləri İKT dünyasının formalaşmasında çox böyük təsirə malikdir.

"ITU Telecom World 2016" informasiya kommunikasiya texnologiyaları üzrə beynəlxalq koordinasiya rolunu oynayan bu global mərkəz dövlət və özəl sektorun inkişafı üçün şəbəkə rolunu oynayır.

Hər il təşkil edilən dünya miqyaslı tədbirə müxtəlif ölkələrin dövlət və özəl sektorlarında çalışan yüksək ixtisaslı mütəxəs-

sislərdən ibarət auditoriya toplanır, müxtəlif forumlar, müzakirələr və fikir mübadiləsi aparılaraq, sərgi hissəsində, milli pavilyonlarda ölkələrin, şirkətlərin müxtəlif həlləri nümayiş etdirilir.

Hər il olduğu kimi, bu il də "ITU Telecom World 2016"-da Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə iştirak edir. Rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini Elmir Vəlizadənin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətində nazirliyin qurumları, özəl İKT şirkətlər təmsil olunurlar.

128 ölkədən 25.000 ziyarətçinin qatılması gözlənilən sərgidə 30-dək milli pavilyon, o cümlədən Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycan pavilyonu da təşkil edilmişdir.

Tailand Krallığının şahzadəsi Maha Çakri Sirindhon, Tailandın baş naziri Prayut Çan-o-Ça və BTİ-nin Baş katibi Hulin Zao VIP tur çərçivəsində ölkəmizə məxsus pavilyonla tanış oldular.

Tədbir müddətində ölkə təmsilçilərimizin Nazirlər Toplantısında çıxışı, ikitərəfli görüşləri baş tutdu.

"Elektron hökumət" mövzusunda cəbhəyanı rayonlarda seminar keçirilib

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi Məlumat Hesablama Mərkəzinin, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının birgə dəstəyi ilə "Vətənpərvər Maarifçi Gənclər" İctimai Birliyi cəbhəyanı rayonlarda "Elektron hökumət" mövzusunda seminarlar keçirib.

Belə ki, ilk seminarlar Bərdə və Tərtər rayonlarında, daha sonra isə Ağdam və Goranboy rayonlarında baş tutub. Seminarlarda 100-dən çox müxtəlif yaş qruplarından olan vətəndaşlar iştirak ediblər.

"Vətənpərvər Maarifçi Gənclər" İctimai Birliyinin, Məlumat Hesablama Mərkəzinin, yerli icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri və yerli sakinlərin iştirak etdiyi seminarlarda

"Elektron hökumət" xidmətlərinin məmur-vətəndaş təmasının maksimum azaldılması, şəffaflığın təmin edilməsi istiqamətində əhəmiyyətindən danışılıb. Bildirilib ki, region əhalisinin "Elektron hökumət" haqqında yetərinə informasiyaya malik olması elektron xidmətlərdən istifadəni məhdudlaşdırır.

Seminarlarda Məlumat Hesablama Mərkəzinin nümayəndəsi portal üzrə təqdim olunan elektron xidmətlər və bu xidmətlərin üstünlükləri barədə məlumat verib.

Portal üzrə əhali tərəfindən ən çox müraciət olunan xidmətlər barədə məlumatlar da iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb. Bu elektron xidmətlərdən bəziləri onlayn rejimdə təqdim edilib.

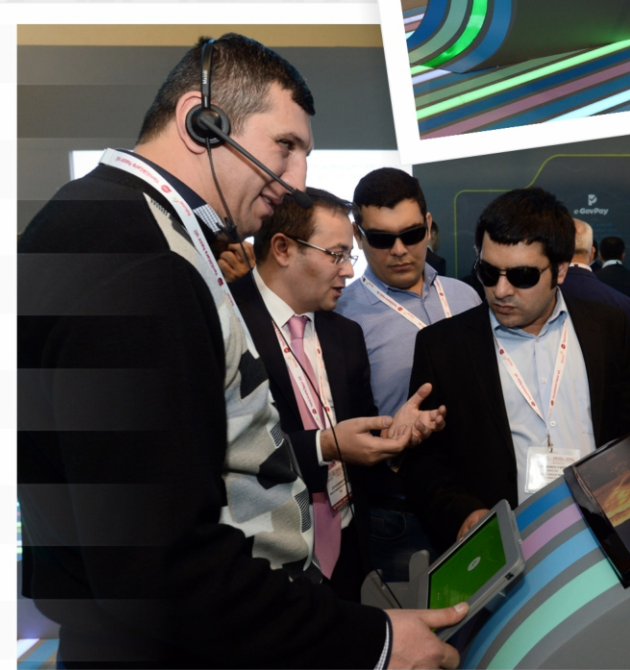
Sonda iştirakçılar sertifikat və hədiyyələrlə mükafatlandırılıblar.

Məlumat Hesablama Mərkəzi

Sərgi çərçivəsində təqdim olunan xidmətlər:

- 1 "Elektron hökumət" portalı - www.e-gov.az
- 2 "Elektron hökumət" portalının cari zamanlı statistikasını
- 3 Elektron imza
- 4 Egov AR (artırılmış reallıq)
- 5 Çağrı mərkəzi sistemi
- 6 "Danışan kitabxana" (1541)
- 7 e-GovPay ödəmə sistemi
- 8 Analitik video müşahidə sistemi

zi "Bakutel 2016" sərgisində

“Elektron imza” ilə imzalanan sənədin yararlı olub olmadığını, kim tərəfindən, nə vaxt imzalandığını necə öyrənmək olar?

Bu məqsədlə Məlumat Hesablama Mərkəzi yeni proqram təminatı yaradıb

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzi tərəfindən hazırlanan yeni proqram təminatı vasitəsilə artıq elektron imza ilə imzalanmış sənədin nə zaman, kim tərəfindən və hansı sertifikatla imzalandığını müəyyən etmək mümkündür.

“Edoc yoxlayıcı” adlanan proqram, “.edoc” formatında olan rəqəmsal sənədlərdə imzanın strukturunun yoxlanılması və sənədlərin nüsxəsini əldə etmək üçün nəzərdə tutulub.

Öncə “.edoc” barədə məlumat verək:

Son vaxtlar .pdf, .doc, .xls, .mp3, .avi və sair sənəd formatları sırasında “.edoc”-a da tez-tez rast gəlinir.

“.edoc” formatı – “E-İmzalayıcı” proqramı və Milli Sertifikat Xidmətləri Mərkəzi tərəfindən təqdim olunan “E-İmza” sertifikatları vasitəsilə yaradılan və imzalanmış sənədin tipidir. Bu formatın strukturuna elektron sənəd və imza haqqında məlumatlar daxildir.

Proqramdan istifadə etməklə “.edoc”-u necə yoxlaya bilərik?

1. www.e-imza.az veb sahifəsinə daxil olub menyudan “Edoc Yoxlayıcı” bölməsini seçin.
2. “Faylı seçmək” düyməsi ilə yoxlamaq istədiyiniz “.edoc” formatlı sənədi (elektron imza ilə imzalanmış) yükləyin, “Yoxla” düyməsi ilə əməliyyatı davam etdirin.

Bildiyiniz kimi, icbari sığorta üçün müraciət elektronlaşdırılıb. Elektron qaydada xidmətə müraciət edildikdən və ödəniş olunduqdan sonra sığorta şəhadətnaməsi elektron imza kartı

vasitəsilə imzalanır. Vətəndaşın elektron şəhadətnaməsi “.edoc” formatında hazır olur.

“.edoc” formatında sənədin etibarlı olmasına əmin olmaq istəyirsinizsə, bu zaman göstərilən mənbələrdən “.edoc” yoxlayıcını tapıb, sənədi yükləməklə nəticəni bir neçə saniyədə əldə edirik.

Yoxlamanın nəticəsi aşağıdakı kimi göstərilirsə, bu, o deməkdir ki, “.edoc” mövcud standartlara uyğundur və sənəd istifadəyə tam yararlıdır.

- strukturun yoxlanılması: yararlı
- sənəd xassələrinin yoxlanılması: yararlı
- imzanın yoxlanılması: yararlı
- yoxlamanın statusu: yararlı

Yuxarıda göstərilənlərdən istənilən biri yarasız kimi işarələnersə, bu halda sənəd etibarsızdır. Əldə olunan nəticədə yoxlamanın vaxtını da görə bilərsiniz.

“Edoc yoxlayıcı” xüsusən də təşkilatların işini asanlaşdıracaq

Xidmət üçün hazırlanmış proqram təminatı açıq servis şəklində yaradılıb. “E-imza” xidmətlərini daxili sistemlərinə inteqrasiya etmiş və ya etmək istəyən təşkilatlar bu servisi proqram təminatlarına əlavə etməklə “.edoc” sənədlərin düzgünlüyünü birbaşa öz sistemlərində yoxlaya bilərlər. Xüsusən vurğulamaq lazımdır ki, bu proqram təminatı veb texnologiyası əsasında qurulduğu üçün təkə WINDOWS əməliyyat sistemində deyil, həmçinin Linux və Mac əməliyyat sistemlərində də xidmətdən yararlanmaq mümkündür.

Sığorta şirkətləri “elektron imza”nın tətbiqinə başladı

Ölkədə fəaliyyət göstərən bir sıra sığorta şirkətləri “elektron imza”dan istifadə etməklə onlayn sığortanın tətbiqinə başlayıblar. Bununla da “AXA Mbask”, “Xalq sığorta”, “Atəşgah” SŞ və “AZ-sığorta” şirkətləri vətəndaşlara sığorta şəhadətnaməsini onlayn əldə etmək imkanı yaratmış olacaqlar.

Adı çəkilən sığorta şirkətləri Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Milli Sertifikat Xidməti Mərkəzinin (MSMX) yaratdığı serverə əsaslanan imzalama sistemində inteqrasiya ediliblər. Məlumat üçün bildirək ki, sözügedən server sistemi onlayn ödəniş, bankçılıq və digər elektron xidmətlər təqdim edən təşkilatların arayışlarını və digər vacib sənədləri qurumun səlahiyyətli şəxslərinin adından avtomatik imzalama imkanına malikdir.

Belə ki, yüksək imzalama zərurətinin təmin edilməsinə şərait yaradan sistem, sığorta şirkətlərinə vətəndaşın elektron müraciətini gücləndirilmiş e-imza ilə təsdiq edərək tələb olunan quruma (icbari sığorta bürosuna) göndərmək imkanı verir.

Serverə əsaslanan imzalama sistemi tam təhlükəsizdir. Təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün açarlar USB token vasitəsi ilə qorunur və tam dayanıqlığı təmin edilir. Sistem il ərzində avtomatik olaraq milyonlarla imzanın yaradılmasını təmin edir.

Xidmətdən istifadə etmək istəyən təşkilatlar Milli Sertifikat Xidməti Mərkəzinə müraciət edib server üzərində elektron sənədlərin imzalanması üçün imza sertifikatı və xidməti açar əldə edə bilərlər.

Portala inteqrasiya edilən elektron arayışların sayı artdı

"Elektron hökumət" portalı üzərindən daha 3 elektron arayış əldə edilə bilər

"Elektron hökumət" portalının operatoru – Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzi, Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin birgə səyləri nəticəsində daha 3 elektron arayış portal üzərindən vətəndaşların istifadəsinə verildi. Belə ki, artıq istifadəçilər vətəndaşın adına qeydiyyatda olan nəqliyyat vasitələri, vətəndaşın hərbi qeydiyyatda olması, vətəndaşın hərbi xidmət keçməsi barədə arayışları elektron şəkildə əldə edə bilərlər. Bununla da portalda mövcud elektron arayışların sayı 16 oldu.

Vətəndaşın adına qeydiyyatda olan nəqliyyat vasitələri haqqında elektron arayış - Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin təqdim etdiyi bu arayışı portaldan elektron imza sertifikatı ilə (www.e-gov.az) qeydiyyatdan keçərək əldə etmək mümkündür. Vətəndaş portalda qeydiyyatdan keçərək bu elektron xidmətə daxil olduqda avtomatik olaraq formalaşan elektron arayışda aşağıdakı məlumatlar öz əksini tapır:

- Vətəndaşın soyadı, adı və ata adı
- Nəqliyyat vasitəsinin qeydiyyat nişanı, qeydiyyat tarixi
- Markası, buraxılış ili, rəngi

Ad, Soyad, Ata adı	XXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX
Səhiyyə vəsiqəsinin №	AZE № 258762483
Ünvan	AZƏRBAYCAN, BAKI s. XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX
Doğum tarixi	10.05.1983
Doğum yeri	AZƏRBAYCAN, BAKI s.
Hərbi qeydiyyat tarixi	05.07.2008
Hərbi qeydiyyatdan ötürülüb yəni icarəyə/bəzə	Bakı şəhəri Səbail rayon icarəsi (qeydiyyatdadır)
Hərbi rütbə və ya kateqoriya	əhəyalda olan Leytenant
Xidmət keçmə haqqında məlumat	21.05.2006-cı il tarixdən 21.11.2007-ci il tarixədək Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrində keçirilmiş hərbi xidmətdə olub.
Qeydiyyatdan çıxıldığı barədə məlumat	

- Mühərrikin nömrəsi, həcmi,
- Ban nömrəsi

Vətəndaşın hərbi qeydiyyatda olması barədə arayış - Azərbaycan Respublikası Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin təqdim etdiyi bu arayışda vətəndaşın şəxsi məlumatları ilə yanaşı, hərbi qeydiyyat tarixi, hərbi qeydiyyatda olduğu idarə və hərbi rütbəsi barədə məlumat öz əksini tapır. Qurumun təqdim etdiyi digər **"Vətəndaşın hərbi xidmət keçməsi barədə arayış"** adlı elektron arayışda isə vətəndaşın hərbi qeydiyyat tarixi, hərbi qeydiyyatda olduğu idarə, hərbi rütbəsi ilə yanaşı hərbi xidmət keçmə haqqında məlumatı da əks olunur.

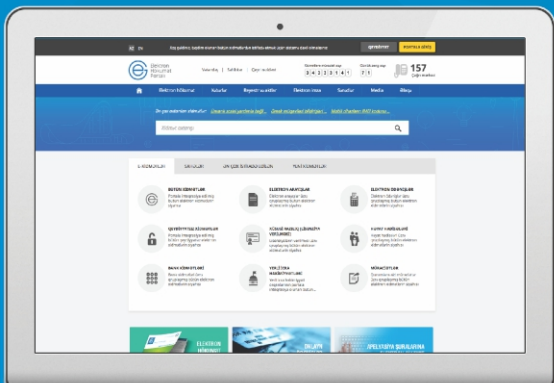
Qeyd edək ki, elektron imza ilə portaldan qeydiyyatdan keçən vətəndaş haqqında tələb olunan informasiyalar avtomatik olaraq arayışda qeyd edilir. Portal üzərindən əldə edilən elektron arayışların elektron şəkildə göndərilməsi və çap edilərək aidiyyəti quruma təqdim edilməsi mümkündür.

Elektron Hökumət Portalı

"EGOV AR"
e-gov.az/egovar

Vətəndaş və dövlət qurumları münasibətlərində yeni səhifə

“Elektron hökumət” portalına yeni xidmət inteqrasiya edilib

“Elektron hökumət” portalına daha bir qurum qoşulmaqla öz xidmətini istifadəçilərin ixtiyarına verib. Belə ki, Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin **“Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə fəaliyyətə xüsusi icazənin verilməsi üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”** adlı yeni elektron xidməti portala inteqrasiya edilib.

Xidmətdən istifadə edən hüquqi və ya fiziki şəxs elektron formada müraciət etməklə, fəaliyyətinə xüsusi icazə ala bilər. Xüsusi icazə alternativ enerji əsasında istehsal olunan bütün növ istilik və elektrik enerjisi, su enerjisi, külək enerjisi, günəş enerjisi, biokütlə enerjisi, geotermik enerji, gücü 50 kilovattndan 10 000 kilovata qədər olan kiçik su elektrik stansiyası, külək elektrik stansiyası əsasında enerji alınması üçün nəzərdə tutulan obyektlərin (qurğuların) layihələndirilməsi, tikintisi və istismarı ilə məşğul olmaq istəyən hüquqi və ya fiziki şəxslərə verilir.

Xidmət qeydiyyatlıdır və ondan istifadə etmək istəyən sahibkar elektron imza ilə portaldan qeydiyyatdan keçdikdə anketdə şəxs haqqında tələb olunan informasiyalar avtomatik

qeyd edilir.

Müvafiq fəaliyyətə xüsusi icazə almaq istəyən hüquqi və ya fiziki şəxsin ərizəsi elektron imza ilə imzalanır.

Sonra isə müraciət edən şəxs aşağıda göstərilən sənədləri elektron formada yükləyərək quruma göndərir:

- “Ərizəçinin vergi orqanları tərəfindən uçota alınması haqqında müvafiq sənədin surəti”

- “Ərizədə qeyd olunan ərazi və ya obyekt (qurğu) üzrə ərizəçinin istifadə hüququnu (mülkiyyət, icarə, istifadə hüququ) təsdiq edən sənədin surəti”;

- “Ərizəçinin müvafiq işləri aparmaq üçün maddi-texniki bazaya və lisenziyalaşdırılması nəzərdə tutulan fəaliyyət növü üzrə mütəxəssislərin və işçi heyətinin müvafiq ixtisasa malik olmaları haqqında sənədin surəti”

- “Obyektin (qurğunun) tikiləcəyi ərazi ilə bağlı icra hakimiyyəti orqanının rəyi”

- “Layihə”

Daha bir bank “Elektron hökumət” portalına qoşuldu

“Yapı Kredi Bank” vətəndaşlara “Elektron hökumət” portalı üzərindən xidmət edəcək

“Elektron hökumət” portalı ilə tərəfdaşlıq edən banklar siyahısına daha bir bank əlavə olundu. Belə ki, “Yapı Kredi Bank” artıq kredit əməliyyatları prosesinə elektron arayışları daxil edərək vətəndaşlara “Elektron hökumət” portalı üzərindən daha rahat xidmət təqdim edir. Bu elektron xidmət vasitəsilə vətəndaş banka getmədən, vaxt itkisinə yol vermədən onlayn rejimdə portala daxil olaraq sistem tərəfindən avtomatik formalaşdırılan arayışı elektron şəkildə banka ünvanlaya bilər.

Elektron arayış müxtəlif dövlət orqanlarının elektron informasiya ehtiyatları əsasında hazırlanmış elektron sənəddir. Elektron arayışlar bank xidmətlərindən istifadə zamanı vaxt itkisinin qarşısını almaqla vətəndaşın rahatlığını təmin edir. Xidmətin digər üstünlüyü vətəndaşın işlədiyi müəssisədən arayış alma zərurətinin aradan qaldırılmasıdır.

Xatırladaq ki, “Elektron hökumət” portalının vətəndaşlara göstərdiyi bu xidməti artıq **25-dən artıq bank və kredit təşkilatları** tətbiq edir.

Daha 5 elektron xidmət yeniləndi

Müəllif Hüquqları Agentliyinin 5 elektron xidməti yeniləndi

Azərbaycan Respublikası Müəllif Hüquqları Agentliyinin “Elektron hökumət” portalında mövcud olan 5 elektron xidməti yenilənib. Yenilənən xidmətlərə *“Əlaqəli hüquqlar obyektinin qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”*, *“İnteqral sxem topologiyalarının dövlət qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”*, *“Müəlliflik hüququ ilə qorunan məlumat toplularının qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”*, *“Müəlliflik hüququ obyektinin qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”* və *“Xüsusi qorunma hüququ ilə qorunan məlumat toplularının qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu”* daxildir.

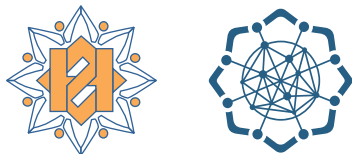
Adıçəkilən xidmətlər istifadəçi rahatlığı təmin edilməklə,

daha da optimallaşdırılıb, istifadəçilərə elektron xidmətin göstərilməsinin gedişatı barədə elektron məlumat almaq imkanı yaradılıb.

Qurumun təqdim etdiyi xidmətlər qeydiyyatlı olduğundan xidmətdən istifadə etmək üçün “Elektron hökumət” portalında qeydiyyatdan keçmək vacib şərtidir.

Sözügedən qurumun elektron xidmətlərində müəlliflik hüququ obyektlərinin qeydiyyat qaydaları, təlimatı, ərizə blanklarının elektron forması yerləşdirilib. Həmçinin şəxslərin elektron xidmətlər bölməsindən maneəsiz, sərbəst istifadəsi, eləcə də elektron müraciətlərə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə baxılması təmin edilib.

Görmə qabiliyyəti məhdud olan insanlar üçün "Danışan kitabxana" yaradıldı

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Məlumat Hesablama Mərkəzi görmə qabiliyyəti məhdud olan insanlar üçün "Danışan kitabxana" yaratdı. Artıq 100-dək kitab peşəkar səviyyədə səsləndirilərək, kitabxana fonduna daxil edilib.

Bu cür xüsusi kateqoriyalı oxucular üçün hər gün adi kitabxanalara getmək çətinidir. Lakin hər hansı bir audio kitabı, görmə qabiliyyəti məhdud olan oxucu dinləyə bilər.

Elə bu məqsədlə, fiziki imkanları məhdud olan insanları müxtəlif janr və üslublarda audio kitablarla təmin etmək üçün kitabxanada müxtəlif audio kitablar toplanıb. Audio kitabxana klassik və müasir Azərbaycan yazıçılarının əsərlərini və dünya klassiklərinin Azərbaycan dilinə tərcümə olunmuş əsərlərini özündə ehtiva edir.

Təqdim olunan audio kitabxananın unikalığı ondan ibarətdir ki, görmə qabiliyyəti məhdud olan insanlar üçün Azərbaycan dilində "danışan kitabxana"

fondu formalaşacaq.

İstifadəçilər giriş kodu əldə edərək, evdən çıxmadan, müvafiq telefon nömrəsini yığmaqla, yeni sistemə qoşula bilər.

Sistemə qoşulmaq, janrı, yazıçıyı, əsərləri seçmək və qulaq asmaq üçün giriş kodunu qeyd etmək vacibdir. İstənilən vaxt dinləməni dayandırmaq və bir müddət sonra dayandırılmış yerdən dinləməyə davam etmək mümkündür.

Gələcəkdə digər dillərdə də yeni kitabların bu kitabxanaya əlavə olunması nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, "Bakutel-2016" informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sərgi-konfransında kitabxananın ilkin təqdimatı keçirildi.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin daha iki elektron xidməti "Elektron hökumət" portalına inteqrasiya edildi

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin daha iki elektron xidməti "Elektron hökumət" portalına inteqrasiya edildi.

1. *Abidələrin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə hüquqi və fiziki şəxslərlə mühafizə müqavilələrinin və aktlarının bağlanması üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu;*
2. *Arxeoloji qazıntı işlərinin aparılması ilə əlaqədar icazələrin qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu;*

Hər iki xidmətdən istifadə etmək istəyən hüquqi və fiziki şəxslər e-imza sertifikatı ilə www.e-gov.az portalına daxil olub Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təqdim etdiyi xidmətlər siyahısından uyğun olan xidməti seçməlidirlər.

Müvafiq xidməti seçdikdən sonra təqdim olunan blank isti-

fadəçi tərəfindən tamamlanır, ərizə forması yüklənərək doldurulur və tələb olunan sənədlərin surəti ilə birlikdə elektron formada Nazirliyə göndərilir. 15 gün ərzində istifadəçinin seçdiyi xidmət üzrə *Abidələrin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə hüquqi və fiziki şəxslərlə mühafizə müqavilələri və aktlar bağlanır və Arxeoloji qazıntı işlərinin aparılması ilə əlaqədar icazələrin qeydiyyatı aparılır.*

Beləliklə, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi "Elektron hökumət" portalına inteqrasiya olunan elektron xidmətlərinin sayı 15-ə çatıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 noyabr 2011-ci il tarixli, 191 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş Siyahıya uyğun olaraq Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin "Elektron hökumət" portalına inteqrasiya ediləcək xidmətlərinin sayı 17-yə çatdırılmalıdır.

Brüsseldə keçirilmiş Təhlükəsiz Şəbəkələr üzrə ilk seminarda əməkdaşlarımız iştirak ediblər

Belçikanın paytaxtı Brüssel şəhərində “Eap.Trust” və Təhlükəsiz Şəbəkələri üzrə (“1st Workshop of the Eap.Trust and Secure Network”) ilk seminar keçirilib. Seminarda Avropanın Şərq tərəfdaşı olan Azərbaycan da daxil olmaqla, 6 ölkənin və Avropa İttifaqından Estoniya, Litva, Finlandiya, Lüksemburqun nümayəndələri iştirak ediblər. Seminarın keçirilməsində məqsəd Şərq tərəfdaşı olan ölkələrin kibertəhlükəsizlik mexanizmlərinə, habelə, həmin ölkələrin milli kibertəhlükəsizlik strategiyalarının inkişafına dəstək verməkdir.

Seminar iştirakçıları elektron identifikasiya və autentifikasiya xidmətləri (e-İDAS) və kibertəhlükəsizlik sahəsin-

Bəzi ölkələrdən fərqli olaraq, Azərbaycana məxsus “elektron imza”lar imzalanma tarixini daha dəqiq göstərir

də məruzələrlə çıxış ediblər.

Seminarın ilk günü elektron identifikasiya və rəqəmsal imza mövzularına aid məruzələrə həsr olunub. Məlumat Hesablama Mərkəzi nəzdində Milli Sertifikat Xidmətləri Mərkəzinin müdiri Arif Mailov tədbirdə iştirak edib. O, Azərbaycanda 2011-ci ildən fəaliyyət göstərən Milli Sertifikat Xidmətləri Mərkəzinin qısa müddət ərzində böyük nailiyyətlər əldə etdiyini diqqətə çatdırıb.

Tədbir çərçivəsində Azərbaycanın “elektron imza” təcrübəsi yüksək qiymətləndirilib və bəzi ölkələrdəki elektron imzalardan fərqli olaraq imzalanma tarixinin daha dəqiq göstərilməsi xüsusi qeyd edilib. Qeyd edək ki, Sertifikat Xidmətləri Mərkəzində vaxt göstəricilərinin dəqiqliyini təmin etmək üçün müasir imzalanma sistemi fəaliyyət göstərir.

Seminarın ikinci günü “Rəqəmli bazarların uyğunlaşdırılması” (HDM) panelində tədbirlər planı və Şərq tərəfdaşlığına aid dövlətlər arasında imzalanacaq memorandum layihələri müzakirə edilib.

**ELEKTRON MƏKANDA
SİZİN İMZANIZ!**

Müasir, çevik, etibarlı

EGOV AR
e-gov.az/egovar

İMZA

EGOV Artırılmış Reallıq - EGOV AR

Artırılmış Reallıq gerçək mühiti səs, görüntü, qrafik və digər məlumatlarla zənginləşdirən texnologiyadır. Android və iOS sistemlərində çalışan "EGOV AR" adlı mobil tətbiq "Elektron hökumət" portalı, Elektron imza və başqa layihələrlə bağlı istifadəçiləri məlumatlandırmaq üçün hazırlanıb. Real mühitdə olan obyekt Artırılmış Reallıq texnologiyası vasitəsilə interaktiv ola bilər. Bu mobil tətbiq vasitəsilə şəkillər ekranda canlanan videoya çevrilir.

1

Mobil cihazınızın əməliyyat sistemində uyğun marketdan (Google Play

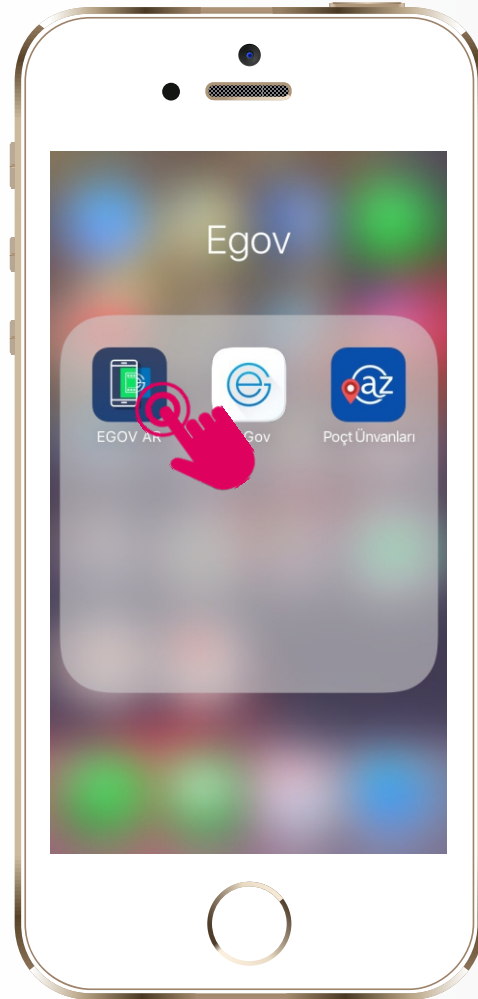
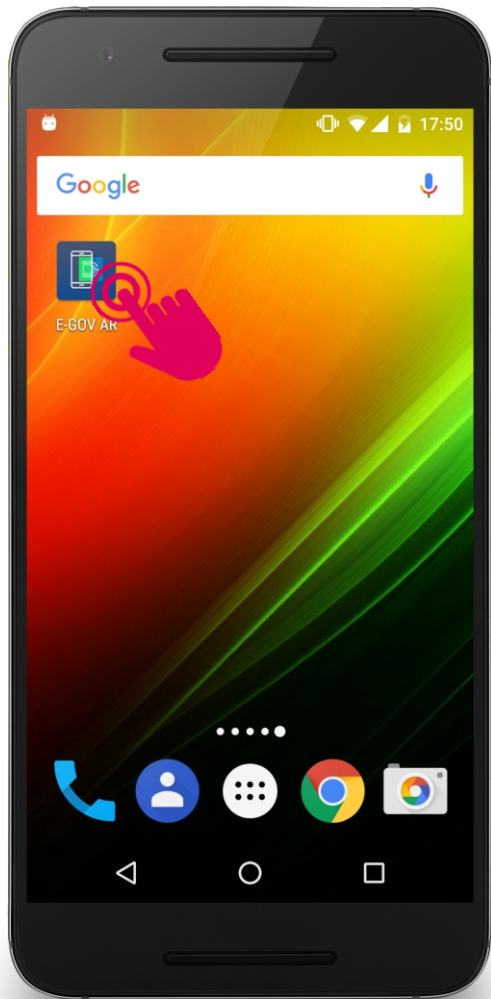
Apple Store

"EGOV AR" yazmaqla tətbiqi yükləyin.

2

Yüklənmiş mobil tətbiqi açdıqdan sonra mobil cihazınızın kamerasını üzərində "EGOV AR" logosu əks olunan şəkilin üzərinə tuşlayıb canlanan videonu izləyə bilərsiniz.

QEYD: Hörmətli istifadəçilər, mobil cihazınıza yüklədiyiniz EGOV AR mobil tətbiqi açdıqdan sonra mobil cihazı bülletenin bu sayının 5, 7, 8, 13 və 16-cı səhifələrində yerləşdirilmiş şəkillərinin üzərinə tuşlamaqla mövzuya aid videonu izləyə bilərsiniz.

2016-cı ilin son rübü ərzində bütün qurumlar üzrə “Elektron hökumət” portalı tərəfindən təqdim olunan elektron xidmətlərdən istifadə barədə statistik məlumat:

Nö	Xidmət təchizatçısının adı	Elektron xidmətlər	Xidmətlərə müraciət sayı
1	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	26	1979393
2	Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	36	1728612
3	Dövlət Gömrük Komitəsi	12	185072
4	Elektron Arayışlar (Müxtəlif qurumlar tərəfindən təqdim edilən)	10	53916
5	Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası	15	26975
6	Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	22	21197
7	Daxili İşlər Nazirliyi	3	19138
8	"Azərsu" ASC	7	12454
9	Mərkəzi Seçki Komissiyası	7	7967
10	Ədliyyə Nazirliyi	17	7885
11	Təhsil Nazirliyi	6	5733
12	Digər xidmətlər	1	4748
13	Vergilər Nazirliyi	57	4294
14	Dövlət Miqrasiya Xidməti	11	4247
15	"Azərişiq" ASC	1	2957
16	İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkil - Ombudsman	1	1999
17	Səhiyyə Nazirliyi	6	1993
18	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	5	1897
19	Dövlət Statistika Komitəsi	5	1421
20	Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi	15	1350
21	Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi	12	1327
22	Prezident yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya	4	962
23	İqtisadiyyat Nazirliyi	8	586
24	Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	4	568
25	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	24	488
26	Müəllif Hüquqları Agentliyi	5	472
27	Dövlət Sərhəd Xidməti	2	398
28	Dövlət Dəniz Administrasiyası	17	354
29	Milli Arxiv İdarəsi	2	325
30	Fövqəladə Hallar Nazirliyi	3	287
31	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	13	244
32	Baş Prokurorluq	1	219
33	Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	2	207
34	Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	1	166
35	Xarici İşlər Nazirliyi	1	161
36	Nəqliyyat Nazirliyi	4	152
37	Gənclər və İdman Nazirliyi	4	147
38	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	1	122
39	Energetika Nazirliyi	5	88
40	Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi	1	63
41	Müdafiə Sənayesi Nazirliyi	1	54
42	Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	2	49
	CƏMİ	380	4 080 687

01.10.2016 – 31.12.2016-cı il dövrü ərzində "Elektron hökumət" portalı vasitəsilə ən çox istifadə olunan e-xidmətlərin siyahısı:

Nö	Xidmətin adı	Təchizatçının adı	Say
1	Mobil nömrə daşınması xidməti vasitəsilə digər şəbəkəyə daşınmış nömrələr barədə məlumatın verilməsi	RYTN	886446
2	Ünvanlı sosial yardımla bağlı müraciətin edilməsi	ƏƏSMN	631711
3	Əmək müqaviləsi bildirişlərinin qeydiyyatına alınması və bu barədə işəgötürənə məlumatın verilməsi	ƏƏSMN	563682
4	Telefon nömrəsi üzrə axtarış	RYTN	253184
5	Mobil cihazların IMEI kodunun yoxlanılması	RYTN	231437
6	Mobil cihazların qeydiyyatdan keçirilməsi	RYTN	191491
7	Əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsinə görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	ƏƏSMN	182833
8	Malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsi üzrə elektron gömrük bəyannaməsinin qəbulu	Dövlət Gömrük Komitəsi	144026
9	Uşağın üç yaş tamam olanadək ona qulluq etməyə görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	ƏƏSMN	104091
10	Hamiləliyə və doğuma görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	ƏƏSMN	89113
11	AzDataCom internet xidmətinə qoşulma üçün sifariş	RYTN	83609
12	Uşağın anadan olmasına görə müavinətlə bağlı haqq-hesab cədvəlinin təqdim edilməsi	ƏƏSMN	83047
13	İş yerinə dair arayış	ƏƏSMN	67041
14	Rabitə və kommunal xidmət haqlarının internet vasitəsilə ödənilməsi	RYTN	55912
15	Sığortaolunanın onlayn uçota alınması	ƏƏSMN	45175
16	Əmək müqaviləsi bildirişləri barədə məlumatların işçilər tərəfindən əldə edilməsi	ƏƏSMN	43582
17	Tibbi-Sosial Ekspert Komissiyasında sonuncu müayinəyə dair məlumatın verilməsi	ƏƏSMN	40059
18	Sığortaolunanlara məlumatların verilməsi	ƏƏSMN	35212
19	Sığortaedənin uçot nömrəsinin öyrənilməsi	ƏƏSMN	22302
20	Vətəndaşa aid fərdi məlumatlar üzrə arayış	Elektron Arayışlar	18968

01.01.2017-ci il tarixinə Dövlət İnformasiya Ehtiyatlarının və Fərdi Məlumatların İnformasiya Sistemlərinin Dövlət Reyestrlərinə daxil edilmiş məlumatlar barədə

Bütün qurumlar üzrə

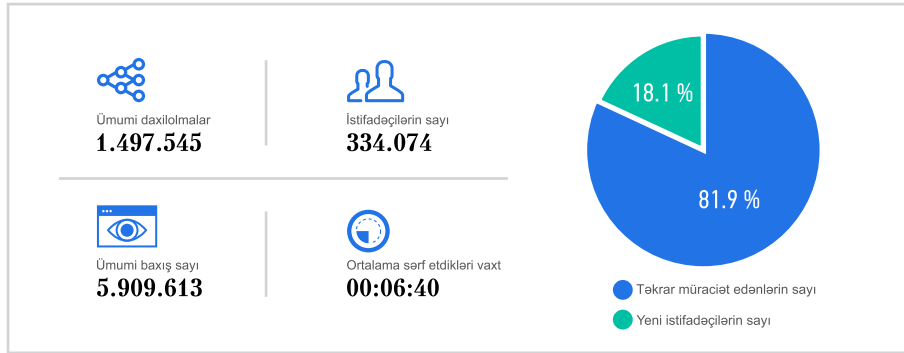
Dövlət İnformasiya Ehtiyatları	Fərdi Məlumatların İnformasiya Sistemləri	Cəmi
81	173	254

Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 181-4-cü maddəsinə əsasən, fərdi məlumatlar haqqında qanunvericiliklə dövlət qeydiyyatı tələb olunan, lakin dövlət qeydiyyatından keçməyən informasiya sistemində fərdi məlumatların toplanılmasına və ya işlənilməsinə görə 300 manatdan 500 manatadək cərimə tətbiq edilir.

01.01.2017-ci il tarixinədək təqdim olunmuş elektron imza sertifikatları barədə statistik məlumat

Dövlət qurumlarına verilmiş sertifikatlar	Hüquqi şəxslərə verilmiş sertifikatlar	Vətəndaşlara verilmiş sertifikatlar	Cəmi
65982	17024	17210	100 216

2016-cı ilin son rübü ərzində “Elektron hökumət” portalına müraciətlərin sayı 4 080 687 oldu

“Elektron hökumət” portalının statistikasına nəzər salsaq görərik ki, 2016-cı ilin son rübü ərzində ümumilikdə 334,074 nəfər 1,497,545 dəfə portala daxil olaraq 5,909,613 dəfə müxtəlif səhifələrə keçid ediblər. Həmin şəxslər 4,080,687 dəfə elektron xidmətlərə müraciət ediblər və portala sərf etdikləri vaxt ortalama 6 dəqiqə 40 saniyə təşkil edib.

Ümumiyyətlə, vətəndaşlarımızın portala marağının artması müşahidə olunmaqla yanaşı, təkrarən portala müraciət edənlərin də sayı artmaqdadır. Bu dövr ərzində portala müraciət edənlərin 18,1%-ni yeni istifadəçilər, 81,9 %-ni isə təkrar müraciət edənlər təşkil edib.

Onu da qeyd edək ki, portala daxil olmaq üçün sadələşdirilmiş kod-parol alan istifadəçilərin sayı 495,612 nəfərdir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı heç bir dövlət rüsumu ödəmədən kod-parol əldə edə bilər.